

Finantsinspeksioon | Kahjukindlustusest

Mida peaks teadma enne kahjukindlustuse ostmist?

Kindlustuslepingut sõlmides peab kindlustusvõtja (klient) olema:

- kannatlik ja läbi lugema kõik tingimused
- olema konkreetne ja teadma, mida ja mille vastu ta tahab enda vara kindlustada
- otsustav ja küsima kindlustusandjalt (kindlustusselts) või vahendajalt selgitust kõige kohta, mis jääb arusaamatuks.

Kindlustustegevust reguleerib Eestis kindlustustegevuse seadus, kindlustuslepingut reguleerib võlaõigusseaduse IV osa. Seadustega saab tutvuda aadressil: www.riigiteataja.ee

Millest koosneb kindlustusleping?

Reeglina koosneb kindlustusleping järgmistest dokumentidest:

Kindlustuse sooviavaldus ehk kindlustusavaldus

Kindlustusavaldusel avaldatakse makse suuruse määramisel olulised asjaolud kindlustatava eseme, kindlustatu ja kindlustusvõtja kohta. Vastavalt kindlustusavalduses esitatud andmetele esitab kindlustusandja kindlustusvõtjale konkreetsema pakkumise.

Kindlustusvõtjal on õigus nõuda ära kirja kindlustusavaldusest ja samuti muudest enda poolt kindlustusandjale esitatud tahteavaldustest.

Kindlustustingimused

Kindlustustingimused on kindlustuslepingu osana selle tüüptingimused. Ühes kindlustuslepingus võib olla mitmeid erinevaid tingimusi: nii üldtingimusi kui ka eritingimusi. Kindlustustingimustes on kirjas kogu kindlustuslepingu kohta käiv informatsioon: kindlustusmaksete tasumine, kindlustushüvitise väljamaksmine, kindlustushüvitise väljamaksmisest keeldumise või kindlustushüvitise vähendamise alused, kindlustusandja ja kindlustusvõtja õigused ja kohustused, ohutusnõuded jm. Tegemist on lepingu tingimustega, milles üldjuhul eraldi kokku ei lepita.

Kindlustusvõtja peab kindlustustingimustega hoolikalt tutvuma enne kindlustuslepingu allkirjastamist. Tingimusi, mis on ebaselged või sätteid, mis jäävad arusaamatuks, tuleb lasta endale selgitada. Soovitav on nõuda selgitusi kirjalikult.

Võlaõigusseaduse kohaselt ei loeta lepingu osaks tüüptingimust, mille sisu, väljendusviis või esituslaad on niivõrd ebatavaline või arusaamatu, et teine lepingupool ei võinud

selle tingimuse olemasolu lepingus mõistlikkuse põhimõttest lähtudes oodata või seda tingimust olulise pingutuseta mõista. Kui olete kindlustuspoliisile või sooviavaldusele andnud oma allkirja tingimustega tutvumise kohta, tähendab see Teiepoolset kindlustustingimustega nõustumist.

Kindlustuspoliis

Kindlustuspoliis on tõend kindlustuslepingu olemasolu kohta. Kui kindlustuspoliis peaks kaduma või hävima on kindlustusvõtjal õigus nõuda kindlustusandjalt asenduspoliisi väljastamist.

Kindlustusmakse(te) tasumise arve

Kindlustusmakse tuleb tasuda hiljemalt arvel näidatud kuupäeval. Kui esimest makset ei tasuta 14 päeva jooksul pärast kindlustuslepingu sõlmimist, võib kindlustusandja kindlustuslepingu lõpetada. Kui kindlustusmakse ei ole tasutud kindlustusjuhtumi toimumise ajaks, võib kindlustusandja keelduda kahju hüvitamisest.

Mida peab silmas pidama kindlustuslepingu sõlmimisel?

Kindlustuslepingu sõlmimisel:

- Kindlustusandja valikul ärge lähtuge ainult kindlustusmakse suurusest, vaid uurige eelkõige, milliste riskide vastu ja millistel tingimustel kindlustuskaitset pakutakse. Näiteks, millised on välistused kindlustushüvitise saamisel, kui suur on omavastutus, millistel juhtudel võib kindlustusmakse suureneda või väheneda jne.
- Selgitage kindlustusandjale täpselt, mida ja mille vastu soovite kindlustada.
- Täpsustage erinevate kindlustusriskide tähendusi, nt milline on loodusõnnetuse definitsioon kindlustuslepingu tähenduses, millist tüüpi vee- ja tormi kahjusid hüvitatakse jne.
- Laske kindlustusandjal selgitada nõutavaid turva- ja ohutusnõudeid, koos viidetega vastavatele kindlustustingimuste punktidele.
- Lugege hoolikalt läbi kindlustustingimused, s.h ka kõik väikeses kirjas kirjutatu.
- Uurige, kuidas määratakse kindlustusjuhtumi toimumisel vara kindlustusväärtus, milleks üldjuhul on taastamisväärtus, turuväärtus või jääkväärtus.
- Küsige julgesti, kui midagi jääb arusaamatuks.
- Uurige oma õigusi ja kohustusi kindlustuslepingu sõlmimisel, muutmisel, kehtivuse ajal, kindlustusjuhtumi toimumisel, kindlustuslepingu lõpetamisel.
- Kui tegemist on välisriigi kindlustusandjaga, kontrollige üle, kas nimetatud kindlustusandjal on õigus osutada kindlustusteenuseid. Informatsiooni saab Finantsinspektsiooni veebilehelt www.fi.ee > järelvalvesubjektid

Millist infot peab kindlustusandja avaldama enne kindlustuslepingu sõlmimist?

Enne kindlustuslepingu sõlmimist ja selle allkirjastamist on kindlustusvõtjal õigus saada informatsiooni, kindlustusandja peab talle avaldama vähemalt järgmise teabe:

- kindlustusandja üldandmed (nimi, õiguslik vorm, kindlustusandja aadress või kontori aadress, kus leping sõlmitakse)
- lepingu tüüptingimused, maksemäär ja lepingule kohaldatav õigus
- kindlustuslepingu kehtivusaeg ja selle lõpetamise tingimused
- kogu informatsioon kindlustusmakse(te) suuruse ja tasumise korra ning kindlustuslepingu sõlmimisega seotud muude kulude kohta
- tähtaja, mille jooksul on kindlustuslepingu sõlmimist taotleval isik oma lepingu sõlmimise avaldusega seotud
- kindlustusjärelevalve aadressi, kuhu kindlustusvõtja võib esitada kaebuse kindlustusandja tegevuse peale

Selgitusi eelnimetatud teabe kohta on kohustatud andma kindlustusandja või tema esindaja. Vajadusel küsige selgitusi kirjalikult.

Kui kindlustusandja ei täitnud eelnimetatud teabe edastamise kohustusi, muu hulgas ei andnud kindlustusvõtjale üle kindlustuslepingu suhtes kehtivaid kindlustustingimusi, ei loeta kindlustuslepingut sõlmituks, kui kindlustusvõtja vaidleb lepingule kirjalikult taasesitatavas vormis vastu 14 päeva jooksul, alates talle teabe ja kindlustustingimuste edastamisest. Nimetatud tähtaeg hakkab kulgema, kui kindlustusandja on kindlustusvõtjat kirjalikus vormis teavitanud vastuvaidlemise õigusest.

Mida peab silmas pidama kindlustuslepingu kehtivuse ajal?

- Täitke kõiki kindlustuslepingust tulenevaid kohustusi.
- Tasuge kindlustusmakseid õigeaegselt vastavalt kindlustuslepingus sätestatud tähtaegadel ja suurustes, seda isegi juhul, kui kindlustusandja ei ole tasumiseks arvet õigeaegselt väljastanud.
- Täitke hoolikalt kindlustuslepingus kokkulepitud ohutusnõudeid. Näidetena - kindlustusobjekti valve- või tuletõrje signaalsüsteemid peavad olema töökorras, tuleb vältida sisenemiskoodide sattumist kolmandate isikute kätte, sõidukikindlustuse puhul hoidke sõiduki võtmeid selliselt, et vältida nende võimalikku vargust või kaotamist.

- Teavitage kindlustusandjat kõikidest kindlustatud esemega seonduvatest muudatustest ja kindlustusrisi suurendavatest asjaoludest, nt remont, ümber- või juurdeehitus jms muudatused, sõidukikindlustuse puhul näiteks ka võtmete vargus, kaotamine.

Mida peab silmas pidama kindlustusjuhtumi toimumisel?

Kindlustusjuhtumi toimumisel peab kindlustusvõtja:

- kindlustusjuhtumi toimumisest viivitamata kindlustusandjale teatama ja kui asjaolud seda võimaldavad, küsima juhtnööre edasise käitumise osas. Kui asjaolud seda võimaldavad, on soovitatav kindlustusandjat teavitada kohe selgelt kirjalikult;
- kindlustusandja nõudel esitama kindlustusandjale kindlustusjuhtumi hüvitamiseks vajalikku teavet. Silmas tuleb pidada, et kahe eelnimetatud kohustuse tahtlikul täitmata jätmisel võib kindlustusandja vabaneda täitmise kohustusest.
- kui kindlustusleping on sõlmitud kindlustusmaakleri vahendusel, on soovitatav konsulteerida kindlasti ka kindlustusmaakleriga;
- niivõrd, kuivõrd see on võimalik, püüdma kahju ära hoida ja seda vähendada, järgides seejuures kindlustusandja juhiseid. Vajadusel tuleb kutsuda tuletõrje, politsei või kiirabi.

Enne kahju kindlakstegemist ei või kindlustusvõtja teha ilma kindlustusandja nõusolekuta kahjustatud asja suhtes mingeid muudatusi, mis raskendavad kahju tekkimise põhjuse või kahju suuruse kindlakstegemist või muudavad selle võimatuks, välja arvatud juhul, kui muudatus osutub vajalikuks kahju vähendamise eesmärgil või avalikes huvides. Kui kindlustusvõtja rikub nimetatud kohustust ja kindlustusandjal tekib seetõttu kahju, on viimasel õigus vähendada hüvitist tekitatud kahju võrra.

Millise aja jooksul peab kindlustusandja kindlustushüvitise kindlustusvõtjale välja maksma?

Kindlustusandja tuvastab kindlustusjuhtumi ja teeb kahju hüvitamise või hüvitamisest keeldumise otsuse. Otsus väljendub kirjalikus dokumendis või kahju hüvitamises. Kahju hüvitamise otsustamise tähtaeg on üldjuhul märgitud kindlustuslepingus.

Kindlustusandja peab kindlustushüvitise kohe selgelt välja maksma peale kahju suuruse kindlaksmääramiseks vajalike toimingute lõpetamist. Otsuse tegemiseks vajalikud toimingud on reeglina kogu vajaliku dokumentatsiooni kogumine, ekspertiiside teostamine jms.

Kindlustusvõtjal on soovitatav paluda kindlustusandjalt kirjalikult informatsiooni dokumentide kohta, millised tuleb temapoolselt kindlustusandjale kindlustusjuhtumi tuvastamiseks esitada või millisel muul viisil saab kindlustusvõtja kaasa aidata kahju hüvitamise võimalikult kiirele ja täpsele otsustamisele.

Kindlustusvõtjal on õigus kindlustusjuhtumist teatamisest kahe kuu möödumisel nõuda kindlustusandjalt selgitust, mis põhjusel kahju suuruse määramiseks vajalikud toimingud veel lõpetatud ei ole.

Kui ühe kuu jooksul pärast kindlustusjuhtumist teatamist ei ole kindlustusandja kahju suuruse kindlaksmääramiseks vajalikke toiminguid veel lõpetanud, võib kindlustusvõtja eeldusel, et ei toimu vaidlust kindlustusjuhtumi toimumise üle nõuda kindlustusandjalt kindlustushüvitise maksmist ulatuses, mida kindlustusandja vastavalt asjaoludele peaks minimaalselt maksuma.

Kindlustusandja ei tohi kindlustuslepingus välistada enda kohustust viivise tasumiseks kindlustushüvitise väljamaksmisega viivitamisel.

Kui kindlustuslepingus ei ole sätestatud kindlustusandja poolt kindlustushüvitise väljamaksmisega viivitamisel tasutavat viivise määra on selleks võlaõigusseadusest tulenevalt 9% aastas.

Kuhu probleemide ilmnemisel pöörduda?

Kindlustuse vahekohus

Mustamäe tee 44, 10621 Tallinn; tel 6671 800, e-post: lkf@lkf.ee; www.lkf.ee

Finantsinspeksioon

Sakala 4, 15030 Tallinn; tel 6680 500, e-post: info@fi.ee; www.fi.ee

Tarbijakaitseamet

Kiriku 4, 15071 Tallinn; tel 6201 700, e-post: info@consumer.ee; www.consumer.ee

Kohtusüsteem

www.just.ee

* Finantsinspeksioon ei võta kohustust tulevikus käesolevas materjalis teatavaks tehtud informatsiooni värskendada või eraldi teatada selles toimunud muudatustest. Käesolevas materjalis toodu ei ole konkreetses varalises küsimuses teabe või arvamuse andmine. Konkreetses varalises küsimuses soovitame konsulteerida vastava valdkonna spetsialistidega.

